LVK Lietuvos verslo konfederacija
info@lvk.lt Jogailos g. 9. LT-01116 Vilnius lvk.lt

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai

2026 m. lapkričio 26 d., Nr. 26-206AR

DĖL SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO ĮSAKYMO „DĖL UŽSIENIEČIŲ ĮDARBINIMO KVOTOS 2027 METAMS PATVIRTINIMO“ PROJEKTO

Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK), susipažinusi su Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Ministerija) parengtu ir 2026 m. lapkričio 19 d. derinti pateiktu socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymo „Dėl užsieniečių įdarbinimo kvotos 2027 metams patvirtinimo“ projektu Nr. 26-15059 (toliau – Projektas), kuriuo siūloma 2027 metams nustatyti 24 400 užsieniečių įdarbinimo kvotą, teikia pastabas ir pasiūlymus.

LVK, atstovaudama įvairiuose Lietuvos ekonomikos sektoriuose veikiančioms įmonėms, pažymi, kad galimybė pritraukti reikiamos kvalifikacijos darbuotojų iš trečiųjų šalių išlieka itin svarbi užtikrinant Lietuvos verslo konkurencingumą, ekonomikos augimą, investicijų pritraukimą ir esamų verslo įsipareigojimų vykdymą.

LVK vertinimu, Projektu siūlomas kvotos dydis nepakankamai atliepia faktinius Lietuvos darbo rinkos poreikius, o jo mažinimas nėra pakankamai pagrįstas. Atsižvelgdama į toliau išdėstytus argumentus, **LVK siūlo 2027 metams nustatyti ne mažesnę kaip 30 000 užsieniečių įdarbinimo kvotą.**

1. Dėl kvotos dydžio apskaičiavimo pagrįstumo ir socialinių partnerių įtraukimo

Primename, kad 2026 m. lapkričio 17 d. vykusiame Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdyje, svarstant užsieniečių įdarbinimo kvotos klausimą, buvo išsakytas ir posėdžio protokole Nr. TTP-11 užfiksuotas prašymas Užimtumo tarnybai kartu su Ministerija prieš patvirtinant galutinį užsieniečių įdarbinimo kvotos dydį 2027 metams supažindinti socialinius partnerius su kvotos apskaičiavimo formulės kintamaisiais ir jų reikšmėmis, kad socialiniai partneriai galėtų aiškiai suprasti, kokiais duomenimis remiantis nustatomas kvotos dydis.

Nors Projektą lydinčiame Ministerijos teikime pateikiama išsami ekonominės situacijos, demografinių tendencijų, darbo rinkos ir užsieniečių įdarbinimo rodiklių apžvalga, iš pateiktos informacijos nėra aišku, kaip konkrečiai apskaičiuotas siūlomas 24 400 kvotos vienetų dydis, kokią reikšmę galutiniam rezultatui turėjo atskiri vertinti rodikliai ir kaip buvo įvertinta prognozuojama darbo rinkos situacija 2027 metais.

Pažymėtina, kad Ministerijos teikime nurodoma, jog 222 vidutinės kvalifikacijos profesijose laisvų darbo vietų buvo 24,4 tūkst. daugiau nei atitinkamų darbo ieškančių asmenų. Šis skaičius sutampa su Projektu siūlomu kvotos dydžiu, tačiau nėra paaiškinta, ar būtent šis rodiklis nulėmė siūlomą kvotos dydį ir kaip į skaičiavimus buvo integruoti kiti Ministerijos teikime aptariami veiksniai.

LVK vertinimu, bendro pobūdžio darbo rinkos apžvalgos pateikimas nėra tapatus konkretaus kvotos dydžio apskaičiavimo pagrindimui, todėl Trišalės tarybos posėdyje išsakytas socialinių partnerių prašymas nėra visapusiškai įgyvendintas.

2. Dėl faktinio kvotos panaudojimo ir užsieniečių įdarbinimo

LVK nuomone, nustatant užsieniečių įdarbinimo kvotą būtina atskirti formalų kvotos vienetų panaudojimą nuo faktinio užsieniečių įdarbinimo Lietuvos darbo rinkoje.

Po 2026 m. lapkričio 17 d. Trišalės tarybos posėdžio socialiniams partneriams pateiktais Migracijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos duomenimis:

- 2025 metais 74 užsieniečiai neatsiėmė pagal nustatytą kvotą išduotų leidimų laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje (toliau – LLG), o 1 992 LLG buvo panaikinti dėl to, kad užsieniečiai neįsidarbino pas darbdavius, tarpininkavusius dėl šių leidimų išdavimo. Bendrai tokių atvejų buvo 2 066.
- 2026 metais, dar neturint galutinių statistinių duomenų, nustatyti 103 neatsiimtų LLG atvejai ir 1 424 LLG panaikinimo dėl neįsidarbinimo atvejai.

Šie duomenys rodo, kad reikšminga dalis formaliai panaudotos kvotos nelemia planuoto užsieniečių įdarbinimo. Tokiais atvejais darbdavių darbo jėgos poreikis lieka nepatenkintas, nors kvotos vienetas jau yra panaudotas. LVK vertinimu, ši aplinkybė turi būti įvertinta nustatant 2027 metų kvotos dydį ir sudarant pakankamą rezervą atvejams, kai išduoti LLG nelemia planuoto užsieniečių įdarbinimo.

3. Dėl struktūrinio darbuotojų trūkumo ir demografinių tendencijų

Pati Ministerija Projektą lydinčioje medžiagoje pripažįsta, kad, nepaisant tam tikrų darbo rinkos rodiklių pokyčių, Lietuvoje išlieka reikšmingas struktūrinis darbuotojų trūkumas.
Ministerijos pateiktais duomenimis:

- 2025 metais sunkumų ieškodami reikiamų darbuotojų patyrė 58,8 proc. darbdavių, o šis rodiklis jau trečius metus iš eilės viršijo 50 proc. ribą;
- vidutinės kvalifikacijos darbuotojų trūkumas nustatytas net 222 profesijose;
- gamybos sektoriuje vidutinės kvalifikacijos darbuotojų paklausa augo ir buvo beveik penktadaliu didesnė nei prieš dvejus metus;
- prognozuojama, kad dėl visuomenės senėjimo ir mažo gimstamumo darbingo amžiaus gyventojų skaičius Lietuvoje 2026–2029 metais kasmet vidutiniškai mažės apie 0,6 proc.

LVK pažymi, kad bendrieji nedarbo, registruotų darbo ieškančių asmenų ar laisvų darbo vietų skaičiaus rodikliai savaime neatskleidžia realių darbdavių galimybių įdarbinti vietos darbuotojus. Tam tikroms darbo funkcijoms atlikti būtina specifinė profesinė kvalifikacija, praktinė patirtis. Be to, darbo jėgos pasiūlos ir paklausos neatitiktis egzistuoja ne tik profesiniu, bet ir teritoriniu požiūriu – darbuotojų pasiūla konkrečiame regione nebūtinai atitinka tame regione veikiančių įmonių poreikius.

LVK palaiko pastangas efektyviau panaudoti vietinės darbo jėgos potencialą, skatinti gyventojų užimtumą, profesinį mokymą ir perkvalifikavimą, tačiau šios priemonės negali išspręsti visų struktūrinių darbo rinkos problemų, todėl galimybės pritraukti reikiamos kvalifikacijos darbuotojų iš trečiųjų šalių neturėtų būti nepagrįstai ribojamos.

4. Dėl kvotos nustatymo atsižvelgiant į ekonomikos augimo ir verslo plėtros perspektyvas

LVK vertinimu, nustatant kvotą ateinantiems kalendoriniams metams neturėtų būti apsiribojama retrospektyvia darbo rinkos rodiklių analize. Būtina įvertinti ne tik esamą, bet ir potencialų papildomą darbo jėgos poreikį, susijusį su įmonių plėtros planais, naujomis investicijomis, eksporto augimu bei ekonominių veiklų pokyčiais.

Taip pat būtina įvertinti, kad darbo jėgos trūkumas pats savaime gali tapti ekonomikos augimą ribojančiu veiksniu. Negalėdamos užsitikrinti reikiamų žmogiškųjų išteklių, įmonės gali būti priverstos atsisakyti užsakymų, riboti gamybos ar paslaugų teikimo apimtis, atidėti investicinius projektus arba svarstyti veiklos plėtrą kitose valstybėse.

Tokios pasekmės būtų aktualios ne tik atskiriems verslo subjektams, bet ir visai Lietuvos ekonomikai – jos galėtų neigiamai paveikti eksporto apimtis, sukuriamą pridėtinę vertę, užimtumą bei valstybės biudžeto pajamas.

5. Dėl ankstesnių metų kvotos išnaudojimo ir verslo veiklos planavimo

2025 metams buvo nustatyta 24 830 užsieniečių įdarbinimo kvota, 2026 metams – 24 706, o 2027 metams siūloma nustatyti dar mažesnę – 24 400 kvotą.

LVK atkreipia dėmesį, kad 2026 metų kvota buvo iš esmės išnaudota liepos mėn pabaigoje, t. y. likus 5 mėnesiams iki kalendorinių metų pabaigos. Ši aplinkybė turėtų būti vienas iš reikšmingų veiksnių vertinant ateinantiems metams nustatomos kvotos pakankamumą. Pernelyg ankstyvas kvotos išnaudojimas sukuria neapibrėžtumą darbdaviams, apsunkina darbuotojų poreikio ir verslo veiklos planavimą bei riboja galimybes operatyviai reaguoti į besikeičiančią situaciją rinkoje.

6. Dėl siūlomo 30 000 kvotos vienetų dydžio

Pagal Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 57[1] straipsnio 2 dalį nustatomas kvotos dydis kalendoriniams metams negali viršyti 1,4 proc. Lietuvos nuolatinių gyventojų skaičiaus. Remiantis Ministerijos teikime nurodytu 2026 m. liepos 1 d. Lietuvos nuolatinių gyventojų skaičiumi (2 886 179), 2027 metams nustatoma kvota galėtų siekti 40 406 vienetus.

LVK vertinimu, papildomi 5 600 kvotos vienetų, palyginti su Projektu siūlomu kvotos dydžiu, leistų:

- atsižvelgti į tai, kad kasmet reikšminga dalis išduotų LLG nelemia planuoto užsieniečių įdarbinimo (remiantis 2025 metų duomenimis, tokių atvejų buvo daugiau kaip 2 000);
- sudaryti papildomą rezervą darbo jėgos poreikiams, kurių neatskleidžia retrospektyvi registruotų laisvų darbo vietų analizė, taip pat dėl naujų investicijų, verslo plėtros ir darbo rinkos pokyčių atsirandantiems poreikiams;
- sumažinti ankstyvo kvotos išnaudojimo riziką ir užtikrinti didesnį verslo veiklos planavimo stabilumą.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, LVK prašo persvarstyti Projektu siūlomą užsieniečių įdarbinimo kvotos dydį ir 2027 metams nustatyti ne mažesnę kaip 30 000 užsieniečių įdarbinimo kvotą.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Generalinė direktorė Ineta Rizgelė

Originalas siunčiamas nebus. Akvilė Razumienė, el. p. akvile@lvk.lt, mob. +37060151897.